

М. О. СЕРИПНИК

**Моя
автобіографія**

В. ВО ПОЛІТКАТОРЖАН

4-та друк. Трансдруку НКШ,
ім. Межлаука. Харків.
Гончарівський б. № 6/2
Зам. № 2136—32 р. Тир. 5000
Сектор Літературного Конг-
ролю НКО УСРР № 1141.

МОЯ АВТОБІОГРАФІЯ¹

Походжу я з сім'ї залізничника. Батько був службовцем на залізниці — спочатку телеграфістом, потім помічником начальника станції. Батьки мої, люди прості й без освіти, до тодішнього ладу політичного та економічного пригноблення ставилися невиразно-вороже. Батько на початку шостидесятих років був знайомий з робітниками недільних шкіл, де він і сам учився після звільнення селян; моя мати наприкінці шостидесятих років та на початку семидесятих (була тоді на акушерських курсах) робила деякі послуги харківським революціонерам. Обое вони винесли з цього періоду почуття поваги до революціонерів та незадоволень з умов, що тоді панували, і це до певної міри передали й мені.

Народився я 13 січня 1872 р. в с. Ясиноватому, кол. Катеринославської губ. Виріс на залізничній лінії, на залізничних ставцях, куди батька мало не щопівроку перекидали, все на Україні; спочатку вчився в двохкласовій сільській школі з п'ятьма відділами в сл. Барвінкові, Ізюмського повіту, Харків-

¹ Написано під час партійної перевірки 1921 р.

ської губ., а далі в Ізюмській реальній школі, звідки мене виключили за пропаганду серед селян. Свідомим став без чийогобудь безпосереднього впливу; в Ізюмі не було не тільки революціонера, але навіть людини з ліберальними думками. Розвивався самотою, за вихідний пункт мого розвитку було вивчення української літератури та історії України. Впливали тут й родинні перекази про прадідів - запорожців, особливо про одного з них, що його польські шляхтичі посадили на палю за участь у повстанні Залізняка та Гонти у XVIII сторіччі. Вірші Тараса Шевченка розбудили в мене охоту до читання з історії взагалі, зокрема з історії України, особливо про епоху визвольних повстань, війни й руїни, де я надивав і на Чорну Раду, і на повстання клясового характеру пригнічених проти козацької старшини; це зміцнило моє критичне ставлення до панування заможних, а разом з тим спонукало до читання з історичних та економічних питань. З другого боку, цікавість, що її збудила українська література, штовхнула мене послідовно захопитися фольклором, лінгвістикою, первісною історією, антропологією, геологією, теорією розвитку космосу.

Шлях мого розвитку, таким чином, цілком відрізнявся від розвитку російських інтелігентів - революціонерів. Вироблення світогляду було занадто болюче, багато довелося побороти внутрішніх протиріч. Книжки про-

бував діставати звідусіль: від одного залізничного службовця, колишнього польського повстанця, книгозбірні колишнього декабриста Розена та інших джерел. Книжок нелегальних довгий час зовсім не бачив і відомості про революційні події черпав з реакційних видань, відкидаючи геть їх пояснення і розуміючи «навпаки». З кількома товаришами, що розвивалися разом зі мною, під виглядом екскурсій та запису українських народніх пісень, вів пропаганду серед селян та кустарів. Мушу сказати, що відомості, що їх ми передавали слухачам, як їх я пригадую, були так само заплутані, як невиразні були наші власні погляди; і все ж таки вже через довгий час я зустрів двох селян, що одержали революційне хрещення в моєму першому гуртку. Перші зв'язки та нелегальну літературу мав з Галичини від українських радикалів. Перехід до марксизму був дуже важкий. Довелося виробити світогляд, відмовитися від невиразного революціонізму. Прочитавши Зібера «Рікардо і Маркс», статті Кавтського в журналі «Северный Вестник» та інш. видання, я все ж таки ще не став марксистом, аж поки до моїх рук не попав галицький переклад «Ерфуртської програми», що примусив мене порвати з минулими поглядами, узятися за Кавтського, «Капітал» Маркса і визнати себе марксистом. З 1897 р. я вже вів свою працю, як марксист, с.-д. і з цього часу вважаю себе членом партії.

Але мій марксистський світогляд того часу був досить еклектичний. Знайомство з російською марксистською літературою й особливо книжка Плеханова «К вопросу о развитии монистического взгляда на историю» допомогли мені в 1899 р., коли я жив у Курську, очистити мої погляди від плутанини; через це мою належність до партії можна вважати від 1899 р., або навіть від 1900, коли я розпрощався з деякими, правда, незначними, на мій погляд, впливами німецьких ревізіоністів, але ця внутрішня робота розвитку, що відбувалась ввесь час, ще й досі не закінчилася. Щодо належності до партії, то вона визначалася в той час прийняттям марксистського світогляду, соціал-демократичної програми (шо нею тоді і для Росії була Ерфуртська програма німецьких с.-д.) та особистою с.-д. нелегальною працею. І через це роком моєї належності до партії стає рік 1897.

Року 1900, у Курську, я тримав екстерном за реальну школу (реальної школи я не кінчив, бо мене звідти виключили за організацію гуртка, потім служив у Катеринославі, Новгородську, Харківській губ.) і вступив до Технологічного Інституту в СПб. З петербурзьким «Союзом боротьби за освобождение рабочего класса» я не міг зійтися (він у той час був затруений економізмом) і я пристав до петербурзького комітету с.-д. партії «Рабочее Знамя». Комітет цей

працював спільно з робітничою організацією «Соціаліст». 1901 р. на демонстрації 4-го березня на Казанській площі мене разом з іншими заарештували й вислали до Катеринославу. Катеринославський комітет додержував тоді непослідовно - революційних, напівекономічних поглядів газети «Южный рабочий». Через те я не міг цілком з ним зійтися і провадив лише в зв'язку з ним, але окремо, робітничі гуртки, разом з одним із своїх товаришів ще з курського гуртку, Кокорином, що його саме в цей час вислали до Катеринославу з Симферополя, та кількома іншими революційними соціал - демократами (серед них був і Каляєв, тоді ще с. - д.).

Незабаром мене повернули з заслання до Петербургу. За цей час більшість робітників «Рабочего Знамени» були заарештовані, а в «Соціалісте» почали додержуватися поглядів, що дедалі більш наближалися до майбутніх есерівських. (досить назвати деякі лише прізвища: Рутенберг, Савінков та інш.). Як приїхав до Пітеру представник органу «Искры», я пристав до Петербурзького відділу «Искры», провадив гуртки за Невською Заставою, на Петербурзькій стороні, на експедиції та на резиновій мануфактурі. Невдача наприкінці 1901 р. одірвала нас від центру «Искры»; з приїздом другого представника петербурзький відділ «Искры» став міцнішим, і ми розпочали переговори з петербурзьким «Союзом».

Але на початку 1902 року мене заарештовано за підготовку демонстрації й швидко ж вислано на п'ять років до Якутського краю, На шляху до Красноярську Хейсим, лікар, що навідувався до тюрми (теперішній меншовик, а тоді Іскровець), передав мені повідомлення, що мене притягають до справи «Искры», і я вирішив тікати. Але втекти пощастило лише за Іркутськом, на шляху до Лени. В партії, разом зі мною, йшли тоді Урицький, Держинський, Лалаянц, а також і московські студенти, майбутні видатні меншовики й есери: Церетелі, Будилович, Ховрін та інш.

Повернувся я з заслання в середині 1902 р. спочатку до Царицина, а далі до Саратова, де зв'язався з комітетом та з тамошнім представником «Искры» Є. В. Бармизним. Комітет тримався невирязного напрямку і ще не до краю пережив «рабочедельчество». З цього приводу довелося чимало сперечатися на широких засіданнях комітету. Серед робітників та студентів я провадив пропагаторську роботу, мав кілька гуртків, одночас із цим працював, щоб остаточно відколоти с.-д. від тодішнього Саратовського «Об'єднанного Союзу с.-д. и с.-р.». Друкованої агітації Саратовський комітет майже що не провадив ніякої, і я організував друкарню на гумових літерах з пересувного набору для штемпелів, що закупив їх у великій кількості. Друкувати було дуже незручно

тому, що літери, вгиналися й вискакували. Та все ж таки, таким чином, була можливість перейти від гектографованих листочків до друківаних проклямацій. Після вже пощастило через складачів одержати і шрифт і наладити техніку, але я вже зосередився на пропагаторській роботі. На деякий час їздив до Вольську, організував там гурток робітників на млинах.

Звали мене в Саратові «Іваном Васильовичем», жив я з лекцій та рисунків. Коли ж у Саратові почали за мною стежити, я виїхав до Самари, де іскрівськими представниками були Г. М. Кржижановський, З. П. Кржижановська, А. П. Арцибушев. Кржижановським передав тисячу карб., що їх одержав на революційну справу від колишнього мого колеги з Технологічного Інституту — Апосова (зараз служить у Розвідупрі Штабвійськоукр), і поїхав до Києва по літературу. Завізши літературу до Харкова, через Самару виїхав до Катеринбургу.

У Катеринбурзі тоді с.-д. організації не було. На Уралі був «Уральський Союз объединенных с.-д. и с.-р.»; треба було й організувати там іскрівську організацію. Але виявилось, що в катеринбурзькому комітеті східньої групи цього «союзу» тоді не було жодного соціал-демократа, а були лише с.-р. та невиразно-революційна публіка. Було в місті кілька осіб, що раніш були під судом за с.-д. справи, але занадто інертних і до-

єить ворожих до іскровства. Довелося вступити до електричної станції. Зорганізувавши гурток з робітників електричної станції, зв'язався через них з ткальнею Ятеса і з іншими заводами. Інтелігентних сил не було цілком, лише пізніше з-за кордону приїхали двоє товаришів, що й увійшли в комітет разом з кількома робітниками.

Нам пощастило відщепити від катеринбурзького «Об'єднання» майже всіх робітників, а коли в есерів більшість провалилась, до нас перейшли мало не всі робітничі гуртки. Я поїхав до Пермі, оформив відокремлення с. - д. від есерів, — і цим самим Уральський союз був похований не тільки фактично, а й формально. В Н. - Тагілі та в інших місцях пощастило організувати групи та зв'язати їх. У цей період я посилав до «Искры» низку статей та кореспонденцій, підписуючи прізвищем «Глассен».

На цей час — кінець літа 1903 р. — катеринбурзький ґрунт під моїми ногами став гарячий, що одного разу я втік од шпиків, лише прослизнувши через «веселий дім», бо пильно вже за мною стежили. Одного разу поліція навіть заарештувала мене, та я втік. Довелося негайно виїздити з Катеринбургу.

Через Київ, де я бачився з Кржижановським, що його тоді обрано на II з'їзді в ЦК партії, я проїхав в Одеський комітет, де працював з осени 1903 р. до лютого 1904.

В Одеському комітеті тоді були: К. І. Левицький (незмінний член комітету з 1905 р. по 1907 р.), Лалаянц — «Аристотель», Макс Гохберг (що став потім меншовиком), Олексів (так само потім меншовик, з 1905—06 р.р. мав в Одесі с.-д. видавництво), д-р Богомолець (пішов з партії й поїхав до Аргентини чи Бразилії). Під час мого вступу до комітету, всі його члени, коли обговорювалося питання про розкол більшовиків та меншовиків, спочатку цілком виразно приєдналися до більшовиків, отож, як на прикінці 1903 р. приїхав Дубровинський Іннокентій, що був тоді «примиренцем», ми відмовилися прийняти його до комітету, тим паче, що на цей час Олексів так само заявив себе примиренцем. Макс Гохберг почав схилитися до меншовизму, а в Богомольця теж почали прохлюватися «примиренчеські» ноти, хоча від більшовизму він одійшов багато пізніш.

Я був організатором району Молдаванка—Каменоломні—Пересип, а далі і порту. Спочатку організація мала дуже небагато зв'язків, та дедалі зв'язки на заводах поширювалися, — гуртки були майже на всіх заводах і фабриках. На Пересипі зв'язки організував я сам, — пішовши для цього робітником. Особливо натужно робота йшла в Каменоломнях, де взимку мені пощастило організувати великі масовки робітників, до кількох сотень людей, а також у порту. В порту пощастило налагодити зв'язки з пароплавними коман-

дами, наприкінці 1903 р., через них розповсюджував силу літератури серед салдатів, що їх відряджали на Далекий Схід, очевидно, передбачаючи японську війну.

Виїхав з Одеси в січні 1904 р., коли за мною знову почали стежити.

У Києві, куди я приїхав з Одеси, тільки що стався великий провал. Тут, після того, як я побачився з Г. М. та З. П. Кржижановськими, я помітив, що за мною напружено стежать, і виїхав до Катеринославу, куди прибув якраз у день оголошення російсько-японської війни. У Катеринославі так само розвалився комітет перед моїм приїздом. Робити тут заважала матеріальна незабезпеченість. Ліберальна буржуазія, що підтримувала нас до того часу грошима, як почалася війна, вдалася в патріотизм і замість революційного Червоного хреста заснувала офіційний. Але робітники охоче збирали гроші, організація відновлялася, видання проклямацій проти війни йшло успішно. Довелося напружено боротися з меншовиками проти їх спроб поширити свій вплив на робітників. Ці меншовицькі спроби пощастило паралізувати шляхом дискусій та обговорень. З огляду на те, що Леніну, що залишився за кордоном самотою, довелося редакцію «Искры» віддати Плеханову та Мартову, ми вирішили скликати конференцію південних комітетів більшості, на яку обрано і мене, але, при виїзді з Катеринославу мене заарешту-

вали. Нашу ініціативу здійснено пізніше, коли південна й північна конференції більшовиків утворили БКБ (Бюро Комітетів Більшовиків, що скликало II з'їзд партії в травні 1905 року).

А як через війну заслання до Якутську припинили, то мене з Катеринославу заслали в Кемську округу Архангельської губ.,—на п'ять років. По дорозі на Кемь, із Онеги, я знову втік. Але ні в Ярославлі, ні в Москві я не міг зв'язатися з організаціями через провали, що там сталися.

Приїхав знову до Одеси й застав там комітет з поновленим у великій мірі складом. Було багато нових сил, невикористаних, і в периферії росло незадоволення з комітету. В моєму районі мені пощастило об'єднати ці сили і праця пішла дружно. Але швидко Одеський комітет делегував мене на III з'їзд партії (протокольне прізвище «Щенський»).

Після з'їзду Центральний Комітет направив мене до петербурзького комітету, де спочатку я був організатором Невського району, потім секретарем комітету, а далі мені доручили встановити бойову організацію.

Постановою III з'їзду черговим завданням була «підготовка озброєного повстання» та озброєння робітників. Але фактично підготовку озброєного повстання велось лише ідейно, пропагаторськи - агітаційно. А військово - організаційної підготовки повстання не провадилося ніякої. Після моєї

доповіді петербурзький комітет визнав за конче потрібне підготувати цю працю практично. Бойова організація мусила складатися з озброєних бойових робітничих дружин, що до них мали ввійходити, в міру їх озброєння, також і всі члени наших заводських гуртків, ц. т. завдання було таке, щоб перевести всю організацію на бойовий стан. Я підшукав організаторів бойових дружин для кожного району і в кожному районі організували основні бойові дружини з восьми й десяти чоловіка, склади для зброї, а також центральний склад, поставили низку доповідей з тактики та техніки барикадного та вуличного бою. Але на заводі нашій організаційній бойовій роботі щодо підготовки повстання стала непереможна стихія. Робітнича маса змела всі поліційні застави, рвалася до живого революційного слова, вимагала відповіді на свої запитання. Агітація була найжвавішим завданням дня, що стягала до себе всі сили. Петербурзький комітет віддався на волю агітаційній стихії, поставив у залежність від агітації все й вся.

Я вважав, що це фактично зриває роботу підготовки робітничого повстання і після гарячих суперечок, передавши роботу призначеному для цього Буру (Ессен — старший), заявив про свій вихід з петербурзького комітету.

Це сталося як раз перед жовтневим маніфестом 1905 р. ЦК у цей час одержав пові-

домлення від ризького комітету, що там в Устьдвинській фортеці підготовано захоплення фортеці. З огляду на це ЦК направив мене до ризького комітету, доручивши мені перевірити стан справ. При перевірці виявилось, що все виходило просто з революційної нетерплячки. Наприкінці грудня 1905 р. мені довелося виїхати з Риги, бо розпочався білий терор і мене почали старанно розшукувати після того, як Марк організував зібрання бойових дружинників, де я зробив доповідь про тактику вуличного бою. Квартал, де були збори, оточило військо. Марка з великою частиною дружинників захопили, а мені з частиною товаришів пощастило врятуватися лише на превелику силу. Як після того мені переказували, в Ризі присудили тоді мене на смертну кару заочно.

З Риги я проїхав через Пітер до Ярославля, де цілком випадково мене заарештували. У мене знайшли мої проекти резолюції до конференції комітетів північного краю, що тоді готувалася, і мене вислано на п'ять років до Туруханського краю. За Єнісейськом я втік з дороги. Працювати залишився в Красноярську. Тут, між іншим, провів виборчу кампанію до Другої Державної Думи, а після останніх виборчих зборів був заарештований на вулиці. Судової справи не було з чого створювати і мене знову заслано до Туруханського краю на п'ять років. На цей раз довелося дійти до Туруханська і вже звідти

тікати, зробивши 1200 верстов угору по річці Єнісею човном та пішки.

Приїхавши до петербурзького комітету в жовтні 1907 р., я застав комітет у переломний момент. Розходження з меншовиками фактично вже були, але в листопаді 1907 р. відбулася ще спільна з ними партійна конференція в Гельсінгфорсі, де я був, як представник Сибірського Союзу. Інтелігенція вже почала відокремлюватися, були й інші ознаки наступного періоду. Одночасно я був організатором II міського району (Рождественського) та працював «по использованию легальных возможностей»: був членом правління кооперативу «Труженник», редагував профжурнали, був на легальних всеросійських з'їздах кооперативних та з питань фабрично-заводської медицини (під прізвиськом Г.Г.Єрмолаєв). Р. 1908 був організатором Невського району. Що далі, то все менше залишалося робітників і все важче ставало працювати.

Влітку 1908 р., коли за мною стали вже надто настирливо стежити, я виїхав за кордон і пробув там півтора місяці в Женеві. В цей час серед більшовиків утворилася течія «отзовизму» та «ультиматизму», що з ними треба було боротися як з ліквідаторством, і мене командували до Москви. Попрацювавши деякий час організатором району, я вибув з роботи на третьому місяці. Центральне Бюро профспілок, де я був представником М. К., було заарештоване, і всіх,

хто тільки брав у ньому участь, адміністративно заарештовано на три місяці. Чудно почував я себе під час звільнення з-під арешту, що дав легальну законність моему нелегальному паспорту.

Після звільнення з-під арешту довелося провести досить важку боротьбу проти «отзовизму» та «ультиматизму». Спочатку я працював організатором району, а потім секретарем райкомітету. Умови роботи все ускладнялися втечею та ренегатством інтелігенції, не минало тижня, щоб не прийшла звістка, що той чи інший робітник відходить від роботи, від'їжджає до іншого міста, повертається до навчання і т. інш. і т. інш. Робітники районні трималися твердо, але заїдала провокація. Кватирю для явок, ночівлі та інш. з кожним днем ставало все важче й важче добувати, інтелігенція геть чисто вся відмовлялася допомагати. Друкувати відозви і т. п. ставало дуже важко, — матеріальних засобів не одержували ні звідки. Наче вітром змело всіх курсисток та іншу молодь, що переховувала, розносила й т. інш. Організація ще трималася надмірним напруженням її робітників, що ще збереглися.

Провівши в Москві боротьбу за більшовизм та вибори на більшовицьку конференцію, я об'їздив Урал з доповідями. Уральську конференцію влаштувати не пощастило; витягти когось із місцевих робітників на конференцію також не було змоги. Одержав

мавдата на представництво від Урала на конференцію, що зобов'язувало мене знову приїхати на Урал з доповіддю про цю конференцію. На паризькій конференції більшовиків (поширена редакція «Пролетария»), як відомо, від нас відділилися «отзовисти» та «ультиматисти» (Богданов, Алексинський, Ст. Вольський та інш.). Оформили вироблену попередньою практикою тактику сполучення нелегальної роботи з використанням легальних та напівлегальних можливостей. Мені цю тактику далі не довелося провадити,—підчас об'їзду Уралу я ледве втік від арешту, а по приїзді до Пітеру швидко був зарештований,—видала провокаторка Серова.

Знову вислали мене адміністративно на п'ять років до Якутського краю, у Вілюйську округу, звідки лише наприкінці 1913 року повернувся до Пітеру, де партійне видавництво «Прибой» (Крестинський, Стучка, Донской та інші) запропонувало мені взяти на себе редагувати партійний страховий журнал «Вопросы страхования» та керівництво «Рабочей Страховой Группой». Після пленуму ЦК в грудні 1913 р. та після того, як з редакції «Правди» усунули Богомазова, що, як виявилось потім, був провокатором, я вступив до редакції «Правди», що складалася тоді з Ольминського, мене та К. Н. Самойлової, а після приїзду Каменева, з Каменева, Ольминського та мене. Після

від'їзду Ольминського та виїзду Каменева на дачу до Фінляндії з другої половини червня 1914 р. редакцію довелось вести мені самому, в гарячі дні, коли в Петрограді все зростав загальний страйк, що на початку липня перейшов до барикад. У редакції «Правди» мене й заарештували, здається, 8 липня 1914 р., коли напередодні війни царизм зруйнував усі робітничі організації та видання. Мав бути суд, але очевидно не в інтересах царизму було інсценізувати в часи війни відсутність у Росії «соціального миру» (це було ще до арешту наших думських депутатів) і через те справу «Правди» розв'язали адміністративно, і я одержав вирок: п'ять років (а може до закінчення війни — не пам'ятаю) до Ангарського краю, що тоді ж замінили на заслання до Моршанську, Тамбовської губ.

Щодо імперіялістичної війни, то моя позиція з самого початку війни була виразно революційна. В перші місяці війни я перебував у загальній камері Спаської частини в Пітері, разом з багатьма десяткам петербурзьких робітників, передовиків та інш. товаришів, — з них зараз пригадую І. І. Кисильова, А. С. Єнукідзе. На численних зборах ми виробили й заявили партійній думській фракції лінію нашої тактики щодо війни, лінію, що цілком збіглася з одержаними згодом тезами Леніна «Вороже» ставлення до війни й до обох воюючих коаліцій,

етан «третьої сторони», що ні з одною, ні з другою імперіалістичною коаліцією не стає до будь-яких угод, завдання організувати повстання пролетаріату та скинути владу буржуазії, соціалістична революція — такі були основні пакти моєї резолюції, що її прийняли близько півтори сотні робітників-революціонерів, яких далі царизм, мабуть, як пропагандистів цих ідей, розіслав по всій державі

У Моршанську я жив під доглядом поліції весь час війни аж до революції. Через давнього — ще з одеського комітету — товариша мені пощастило знайти посаду в банку — спочатку рахівником, а далі пом. бухгалтера. Зв'язатися з робітниками (не вважаючи на окремих осіб), під час війни не щастило; лише останніми місяцями перед революцією пощастило завести два невеличких гуртки на залізниці та на ткацькій фабриці.

Моя праця після Лютневої революції, як і праця кожного члена партії, що брав участь у всіх подіях революційної боротьби, так переплелася з цією революцією, що коли б мені писати про цю мою роботу, довелося б писати про саму революцію. Тому відзначу тільки дещо з тієї праці, що на мене її покладали.

У червні 1917 р. переїхав до Петрограду. ЦК направив мене для праці в «Центральну Раду фабрично-заводських комітетів», а там мене обрали до ВЦИК'у I та II скликання,

а також до «Передпарляменту». На VI партійний з'їзд мене делегувала петроградська організація, а з'їзд обрав мене кандидатом ЦК РКП.

Підчас «корніловських днів» був у «Комітеті Захисти» і там провів передачу великої кількості зброї робітникам. У час Жовтневого перевероту входив до складу військово-революційного комітету, і між іншим, брав участь у бою під Пулковим.

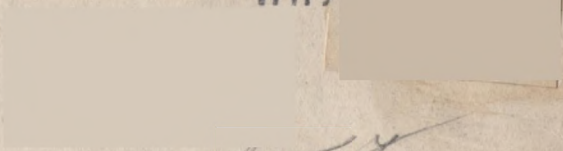
Після Жовтневої революції був у комісії організації «Высшего Совета Народного Хозяйства» і в комісії вироблення першого положення про нього. Перший Всеукраїнський з'їзд Рад викликав мене на Україну і обрав народнім секретарем праці, а далі торгівлі й промисловости. Провів I Всеукраїнську конференцію селянських делегатів у січні 1918 р. в Харкові. Після того, як Київ узяли німецькі війська, конференція представників Рад у Полтаві обрала мене на голову робіничо-селянського уряду України та народнім секретарем чужоземних справ, це затвердив і II Всеукраїнський з'їзд Рад у Катеринославі в березні місяці 1918 р. На останньому засіданні ЦВК України в Таганрозі в квітні 1918 р. мене обрали до повстанського народнього секретаріату, а на партійній нараді там також обрано на члена й секретаря Організаційного Бюра для скликання I з'їзду КП(б)У, що обрав мене кандидатом ЦК КП(б)У, а з грудня 1918 р. я ввійшов

до ЦК. Того ж таки 1918 р. ЦК направив мене для роботи до ВЧК, де я був членом колегії та завідувачем Відділу боротьби з контр-революцією. В січні знову ввійшов до складу робітничо-селянського уряду УСРР народнім комісаром державного контролю. Був делегатом від КП(б)У на I конгресі Комінтерну. Далі я був особоуповноваженим «Совета Оборони» в справі боротьби з повстанською задніпровською дивізією отамана Зеленого. Після відходу з Києва спочатку був начальником політвідділу Гомельського укріпрайону, а далі порядком партійної мобілізації мене призначено на начальника «Особого Отдела» південно-східнього (кавказького) фронту. На Україну повернувся в квітні 1920 р. і тут мене обрали народнім секретарем Роб.-сел. Інспекції. Потім був народнім комісаром внутрішніх справ УСРР, членом президії ВУЦВК'у та ЦВК'у СРСР. Спочатку 1922 р.—наркомом юстиції УСРР. У даний час—кандидат ЦК ВКП та член Політбюра ЦК КП(б)У»

¹ З 1926 року тов. Бердник визначений Наркомом Освіти УСРР, а на XV з'їзді вибраний членом ЦК ВКП(б)—членом ПБ ЦК КП(б)У. 1929 р. обрано дійсним членом ВУАН та Комакадемії. Так само він є член Всесоюзного Т-ва Політкаторжан та Заслаців і член Всеукраїнської Ради Т-ва Політкаторжан. Ред.

Ціна 10 коп.

ИИ

22097-9

Handwritten signature

570

СКЛЕП ВИДАВНИЦТВА
Т-ва ПОЛІТКАТОРЖАН
Харків, Гончарівський бульвар, № 6-2.

